

Κώδικας Ηθικής και Δεοντολογίας του Τμήματος Φορολογίας

Οκτώβριος 2021

Ο παρών Κώδικας ετοιμάστηκε με τη στήριξη και συνεργασία της Κυπριακής Ακαδημίας Δημόσιας Διοίκησης

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΜΗΜΑ
ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ
TAX DEPARTMENT

ΟΙ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΑΞΙΕΣ ΜΑΣ

Ποιος ο ρόλος μας;

Η συλλογή των φόρων και η επιβεβαίωση ότι συλλέγουμε από τον καθένα αυτό που του αναλογεί να πληρώσει, σύμφωνα με τον νόμο.

Πού θέλουμε να φτάσουμε;

Στη μέγιστη εθελοντική συμμόρφωση με τις φορολογικές νομοθεσίες.

Ποια η βάση ή οι αξίες με τις οποίες αποφασίζουμε;

Δικαιοσύνη

Ενεργούμε χωρίς διακρίσεις στο πλαίσιο της εξουσίας που μας παρέχει ο νόμος ενώπιον του οποίου είναι όλοι ίσοι.

Διαφάνεια

Δεν αποκρύπτουμε, πληροφορούμε και είμαστε υπόλογοι για τις αποφάσεις και τις πράξεις μας.

Ακεραιότητα

Είμαστε αφοσιωμένοι στον ύψιστο βαθμό εντιμότητας, δεν παραγνωρίζουμε στοιχεία και δεν παραπλανούμε.

Υπευθυνότητα

Εκτελούμε τα καθήκοντά μας με επιμέλεια, έγκαιρα, με υψηλό αίσθημα ευθύνης και λογοδοσίας.

Αντικειμενικότητα

Εκτελούμε τα καθήκοντά μας με αμεροληψία, ανεξάρτητα από οποιαδήποτε συμφέροντα, χωρίς καμιά διάκριση ή εύνοια.

Σεβασμός

Εμπιστεύμαστε τους εταίρους μας, εκτός εάν υπάρχουν στοιχεία για το αντίθετο, συνεργαζόμαστε και αποφεύγουμε αχρείαστη όχληση, συμπεριφερόμενοι με ευγένεια, υπομονή και εντιμότητα.

Εχεμύθεια

Διασφαλίζουμε το απόρρητο των πληροφοριών και δεδομένων που περιέρχονται σε γνώση μας χρησιμοποιώντας τα μόνο για τους προβλεπόμενους από τον νόμο σκοπούς.

Αποφυγή σύγκρουσης συμφερόντων

Δεν αποφασίζουμε και δεν εμπλεκόμαστε σε περιπτώσεις όπου υπάρχει ειδική σχέση. Δεν αποκομίζουμε οποιοδήποτε προσωπικό όφελος.

«Για να δημιουργήσεις και να διατηρήσεις μια δυνατή δεοντολογική κουλτούρα, οι κύριες δεοντολογικές αξίες πρέπει να αναγνωριστούν και να ενσωματωθούν σε κάθε ενέργεια του οργανισμού -από εξωτερικές διεργασίες όπως αγορά και πώληση σε εσωτερικές όπως η διακυβέρνηση και τα λογιστικά. Από την πρώτη συνέντευξη μέχρι την τελευταία μέρα εργασίας, οι υπάλληλοι πρέπει να νοιώθουν ότι οι κύριες αξίες της εταιρείας είναι η βάση κάθε απόφασης που αυτή παίρνει».

Daniel Johnson
του Ινστιτούτου Επαγγελματικής
Δεοντολογίας

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΙΚΗΣ ΟΜΑΔΑΣ

Με χαρά υπογράφουμε τον Κώδικα Ηθικής και Δεοντολογίας του Τμήματος Φορολογίας, ο οποίος έχει ετοιμαστεί από μέλη ανώτερου προσωπικού του Τμήματος Φορολογίας υπό την καθοδήγηση του Δρ. Θεόδωρου Παναγιώτου, Διευθυντή και Καθηγητή Ηθικής στο Cyprus International Institute of Management (CIIM), και με τη στήριξη της Κυπριακής Ακαδημίας Δημόσιας Διοίκησης, τους οποίους ευχαριστούμε.

Ο παρών Κώδικας στοχεύει στην ανάδειξη ενιαίων αρχών και κανόνων δεοντολογίας που αφορούν τη δράση των υπαλλήλων του Τμήματος Φορολογίας και ισχύει με όλα τα σχετικά με τη δεοντολογία, ηθική και συμπεριφορά, νομοθετήματα που ισχύουν για το σύνολο του δημοσίου τομέα ως μέρος του Παραρτήματος III του παρόντος.

Πιο συγκεκριμένα, ο παρών κώδικας

- (α) κωδικοποιεί τις θεμελιώδεις αρχές που διέπουν τη δράση των υπαλλήλων του Τμήματος Φορολογίας,
- (β) εντοπίζει πιθανές πηγές κινδύνου, και
- (γ) αναδεικνύει ενδεδειγμένους τρόπους δράσης βοηθώντας στη λήψη των σωστών αποφάσεων.

Ως προληπτικό μέτρο έχουμε διορίσει Καθοδηγητές και Επιτροπή Ηθικής και Δεοντολογίας για να βοηθούν το προσωπικό στον χειρισμό καταστάσεων που είναι πιθανόν να προκύψουν στον χώρο εργασίας, οι οποίες ίσως να προκαλούν αμυχανία ή ίσως να μην είναι ξεκάθαρος ο σωστός τρόπος αντιμετώπισή τους.

Η παραβίαση του Κώδικα πιθανόν να δημιουργήσει επιπτώσεις, με ταυτόχρονη παραβίαση νομοθεσιών, συνεπώς μέρος του Κώδικα αναφέρεται στις νομοθεσίες αυτές. Η γνώση ενεργεί ως μέτρο πρόληψης.

Η τήρηση του Κώδικα αυτού αλλά και των διατάξεων που απορρέουν από το Σύνταγμα ή τους νόμους επαφίεται πρώτιστα στον κάθε υπάλληλο, ο οποίος καλείται να διαφυλάξει την υπηρεσία του από φαινόμενα που μειώνουν την αξιοπιστία της. Η συνεργασία μεταξύ των υπαλλήλων για να υλοποιήσουν το περιεχόμενο του παρόντος Κώδικα, με την καθημερινή εφαρμογή των αρχών του, θα αναδείξει και την πραγματική του αξία. Κατά αυτό τον τρόπο, το Τμήμα Φορολογίας θα καταστεί μια υπηρεσία σύγχρονη και λειτουργική.

Τέλος, θέλουμε να ευχαριστήσουμε τόσο τα μέλη του προσωπικού του Τμήματος Φορολογίας όσο και τους ξένους συνεργάτες που αφιέρωσαν αρκετές ώρες για να ετοιμαστεί ο Κώδικας αυτός. Χωρίς τη συλλογική αυτή εργασία δεν θα είχαμε στην διάθεσή μας το απαραίτητο αυτό εργαλείο μέσω του οποίου προσδοκούμε σε υψηλότερα πρότυπα δεοντολογίας.

Διευθυντική ομάδα
Τμήμα Φορολογίας

ΣΥΝΟΨΗ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΗΘΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ

Ο παρών Κώδικας καθορίζει τις σημαντικότερες αξίες για το Τμήμα Φορολογίας, σύμφωνα με την αποστολή και το όραμά μας. Τις αξίες που πρέπει να γίνουν βίωμα σε όλο το προσωπικό, ώστε να εργαζόμαστε σε ένα περιβάλλον συλλογικής ηθικής συνείδησης, με επίπεδο υψηλού επαγγελματισμού και ποιότητας στην παροχή υπηρεσιών.

Η αποστολή μας είναι να συνεπής εφαρμογή των νομοθεσιών, διασφαλίζοντας τη δικαιηφορολόγηση με τρόπο που να ενισχύει την εμπιστοσύνη του φορολογούμενου, η ελαχιστοποίηση της φοροδιαφυγής και η αποτελεσματική συλλογή των φορολογικών εσόδων του κράτους με το ελάχιστο δυνατό κόστος.

Το δε όραμά μας είναι να καταστεί το Τμήμα Φορολογίας μια σύγχρονη φορολογική αρχή, παρέχοντας ποιοτικές υπηρεσίες στον φορολογούμενο και επιτυχάνοντας τη μέγιστη δυνατή εθελούσια συμμόρφωση.

Οι σημαντικότερες αξίες για εμάς, οι οποίες θα αποτελούν τη βάση των αποφάσεών μας για να κερδίσουμε την εμπιστοσύνη του κοινού, είναι οι ακόλουθες:

Δικαιοσύνη

Ενεργούμε χωρίς διακρίσεις στο πλαίσιο της εξουσίας που μας παρέχει ο νόμος ενώπιον του οποίου είναι όλοι ίσοι.

Διαφάνεια

Δεν αποκρύπτουμε, πληροφορούμε και είμαστε υπόλογοι για τις αποφάσεις και τις πράξεις μας.

Ακεραιότητα

Είμαστε αφοσιωμένοι στον ύψιστο βαθμό εντιμότητας, δεν παραγνωρίζουμε στοιχεία και δεν παραπλανούμε.

Υπευθυνότητα

Εκτελούμε τα καθήκοντά μας με επιμέλεια, έγκαιρα, με υψηλό αίσθημα ευθύνης και λογοδοσίας.

Αντικειμενικότητα

Εκτελούμε τα καθήκοντά μας με αμεροληψία, ανεξάρτητα από οποιαδήποτε συμφέροντα, χωρίς καμία διάκριση ή εύνοια.

Σεβασμός

Εμπιστευόμαστε τους εταίρους μας, εκτός εάν υπάρχουν στοιχεία για το αντίθετο, συνεργαζόμαστε και αποφεύγουμε αχρείαστη όχληση, συμπεριφερόμενοι με ευγένεια, υπομονή και εντιμότητα.

Εξεμύθεια

Διασφαλίζουμε το απόρριπτο των πληροφοριών και δεδομένων που περιέρχονται σε γνώση μας χρησιμοποιώντας τα μόνο για τους προβλεπόμενους από τον Νόμο σκοπούς.

Αποφυγή σύγκρουσης συμφερόντων

Δεν αποφασίζουμε και δεν εμπλεκόμαστε σε περιπτώσεις όπου υπάρχει ειδική σχέση. Δεν αποκομίζουμε οποιοδήποτε προσωπικό όφελος.

Ο Κώδικας περιλαμβάνει τους μηχανισμούς πρόληψης και ελέγχου της τήρησης των αξιών.

Οι μηχανισμοί πρόληψης περιλαμβάνουν:

- Την εκπαίδευση του προσωπικού στο Κώδικα.
- Την εισαγωγή και εκπαίδευση του νεοεισερχόμενου προσωπικού στον Κώδικα.
- Τον ορισμό και εκπαίδευση Καθοδηγητών στους οποίους θα μπορεί να απευθύνεται το προσωπικό για επίλυση διλημμάτων και άλλων αποριών.
- Τη δημιουργία Επιτροπής Ηθικής και Δεοντολογίας η οποία θα βοηθάει στην επίλυση των δυσκολότερων διλημμάτων, θα αναθεωρεί τον Κώδικα, θα αποφασίζει μέτρα διάδοσης και εμπέδωσης του Κώδικα, θα μετράει μέσω ερωτηματολογίων και άλλων τον βαθμό που οι πολίτες και οι συνάδελφοί μας θεωρούν ότι τηρείται ο Κώδικας, και θα εξετάζει παράπονα.
- Την ενεργή στήριξη του Κώδικα από όλο το προσωπικό.

Τον μηχανισμό ελέγχου έχει η μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου του Τμήματός μας, η Ελεγκτική Υπηρεσία και η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου της Δημοκρατίας.

Στους μηχανισμούς πρόληψης και ελέγχου περιλαμβάνεται και καθορισμένη διαδικασία υποβολής και εξέτασης παραπόνων, στα οποία θα απαντάμε εντός 60 ημερών από την ημερομηνία λήψης του παραπόνου από το Τμήμα. Σκοπός του Τμήματος δεν είναι μόνο να επιλύσει το πρόβλημα με βάση το παράπονο αλλά και να περιορίσει και παρόμοια παράπονα στο μέλλον, λαμβάνοντας αποφάσεις που θα προλάβουν παρόμοιες περιπτώσεις.

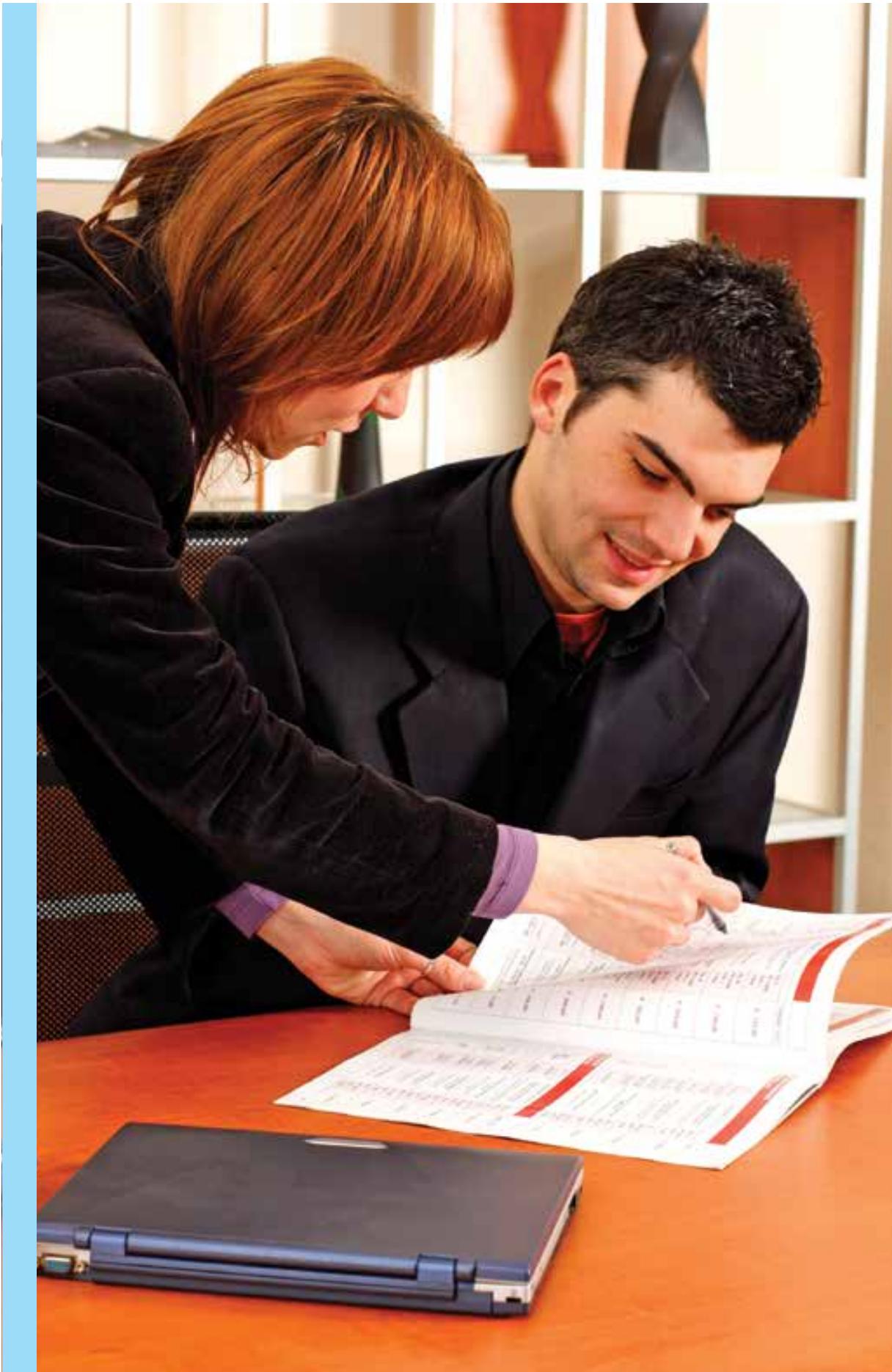
Ο Κώδικας εξηγεί επίσης πώς η μη τήρηση των αξιών πιθανόν να επιφέρει συνέπειες μέσω της ενεργοποίησης νόμων. Η γνώση ότι πιθανόν να προκύψουν επιπτώσεις θα βοηθήσει περαιτέρω στην πρόληψη της μη υιοθέτησης των αξιών μας.

Σας καλούμε να διαβάσετε τον Κώδικα στην ολότητά του.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδα
Εισαγωγή	9
Αξίες	11
Μηχανισμοί πρόληψης και ελέγχου	19
Επιπτώσεις από την παραβίαση του Κώδικα	22
Επίλογος	24
Παραρτήματα	25

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Τμήμα Φορολογίας και το προσωπικό του ως μέρος της Δημόσιας Υπηρεσίας έχει την ευθύνη να υπηρετεί το δημόσιο συμφέρον και να κερδίζει την εμπιστοσύνη των φορολογουμένων αλλά και του ευρύτερου κοινωνικού συνόλου ασκώντας τα καθήκοντά τους με γνώμονα το κοινό καλό.

Κύρια αρχή αποτελεί η αρχή της νομιμότητας που καταδεικνύει τον σεβασμό στα δικαιώματα του πολίτη αλλά και τον σεβασμό απέναντι στο ισχύον νομικό καθεστώς.

Βασικό εργαλείο προς απόκτηση της εμπιστοσύνης των φορολογουμένων αποτελεί η ανάπτυξη, η έκδοση και η αποδοχή ενός ολοκληρωμένου Κώδικα Ηθικής και Δεοντολογίας που να καθορίζει με σαφείς όρους αλλά και σε πρακτικό επίπεδο τα πρότυπα συμπεριφοράς που αναμένονται από όλο το προσωπικό. Επιπλέον, μέσω της συμμόρφωσης σε έναν Κώδικα Ηθικής και Δεοντολογίας αφενός καλλιεργείται η απαιτούμενη κουλτούρα του Τμήματος και αφετέρου ενισχύεται η προσπάθεια παρακίνησης των φορολογουμένων προς την εθελούσια συμμόρφωση.

Ο Κώδικας Ηθικής και Δεοντολογίας του Τμήματος Φορολογίας (ο «Κώδικας») είναι η κωδικοποίηση των αξιών και αρχών μας, που χρονιμεύουν ως πυξίδα στην εκτέλεση των καθηκόντων μας. Είναι ο χάρτης που μας βοηθάει να διατηρήσουμε την πορεία μας σύμφωνα με αυτές τις αξίες για να επιτύχουμε το όραμα και την αποστολή μας.

Όραμα Τμήματος Φορολογίας

Το όραμα του Τμήματος Φορολογίας είναι να καταστεί μια σύγχρονη φορολογική αρχή, παρέχοντας ποιοτικές υπηρεσίες στον φορολογούμενο και επιτυγχάνοντας τη μέγιστη δυνατή εθελούσια συμμόρφωση.

Αποστολή Τμήματος Φορολογίας

Η αποστολή του Τμήματος Φορολογίας είναι η συνεπής εφαρμογή των νομοθεσιών, διασφαλίζοντας τη δίκαιη φορολόγηση με τρόπο που να ενισχύει την εμπιστοσύνη του φορολογούμενου, η ελαχιστοποίηση της φοροδιαφυγής και η αποτελεσματική συλλογή των φορολογικών εσόδων του κράτους με το ελάχιστο δυνατό κόστος.

Αξίες Τμήματος Φορολογίας

Οι αξίες του Τμήματος Φορολογίας είναι οι ακόλουθες:

- Δικαιοσύνη
- Διαφάνεια
- Ακεραιότητα
- Υπευθυνότητα
- Αντικειμενικότητα
- Σεβασμός
- Εχεμύθεια
- Αποφυγή σύγκρουσης συμφερόντων.

Γιατί έχουμε Κώδικα και γιατί πρέπει να τον ακολουθούμε

Για να λειτουργούμε σε ένα περιβάλλον ενιαίας κουλτούρας και να διατηρούμε ένα επίπεδο υψηλού επαγγελματισμού και ποιότητας στην παροχή των υπηρεσιών προς τον φορολογούμενο, πρέπει ο καθένας μας να μάθει, να κατανοήσει και να συμμορφώνεται με τον Κώδικα μας.

Η εμπιστοσύνη τόσο στο Τμήμα όσο και στην αξιοπιστία και την ακεραιότητα του προσωπικού του Τμήματος είναι παράγοντες που έχουν καθοριστική επίδραση στην ικανότητα πραγματοποίησης της αποστολής μας. Η εμπιστοσύνη του κοινού επιτυχάνεται μόνο στον βαθμό που η επαφή μας με τους φορολογούμενους και το ευρύ κοινό αντανακλά με συνέπεια τα υψηλότερα δεοντολογικά και ηθικά πρότυπα.

Η συμμόρφωση στον Κώδικα μας, συμβάλλει στη δημιουργία ενός περιβάλλοντος όπου μπορούμε να εκτελούμε τις εργασίες μας με τον καλύτερο τρόπο και να είμαστε υπερήφανοι για το έργο μας, τις προκλήσεις που ξεπερνούμε και τις επιτυχίες μας επειδή τα κάνουμε όλα αυτά δίκαια, νόμιμα και με ακεραιότητα.

Ο Κώδικας αυτός δεν αντικαθιστά τον Οδηγό Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας των δημοσίων υπαλλήλων ο οποίος εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο και ούτε αντικαθιστά τον Ευρωπαϊκό Κώδικα Ορθής Διοικητικής Συμπεριφοράς. Οι αποφάσεις μας θα πρέπει να συνεχίσουν να εκδίδονται με βάση τις Γενικές Αρχές του περί Διοικητικού Δικαίου Νόμου και των περί Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (του ατόμου) Νόμων, και σίγουρα ως δημόσιοι υπάλληλοι θα πρέπει να συμμορφωνόμαστε με τους περί Δημοσίας Υπηρεσίας Νόμους, και ειδικότερα το Άρθρο 60. Πρέπει να έχουμε επίσης υπ' όψη μας τους Νόμους περί Ίσης Μεταχείρισης Ανδρών και Γυναικών στην Απασχόληση και στην Επαγγελματική Εκπαίδευση (Ν.205(Ι)/2002). Ο τελευταίος Νόμος θέτει ως γενικότερο κανόνα την απαγόρευση διακρίσεων λόγω φύλου, άμεσων ή έμμεσων.

Ποιος πρέπει να τηρεί τον Κώδικα

Όλοι οι εργαζόμενοι στο Τμήμα Φορολογίας έχουμε την υποχρέωση να συμμορφωνόμαστε με τον Κώδικα Δεοντολογίας, τις πολιτικές του Τμήματος και τους νόμους που διέπουν τις εργασίες μας.

Αποτελεί ευθύνη κάθε εργαζομένου, ανεξάρτητα από τα εργασιακά του καθήκοντα, τη θέση ή τον τομέα του, να γνωρίζει και να τηρεί τον Κώδικα. Μαζί με το νομικό πλαίσιο που διέπει τις εργασίες μας, ο Κώδικας μας βοηθάει να λαμβάνουμε τις σωστές αποφάσεις και να προβαίνουμε στη σωστή επίλυση των διλημμάτων που αντιμετωπίζουμε.

Συνέπειες μη εφαρμογής του Κώδικα

Η μη εφαρμογή του Κώδικα στερεί το Τμήμα από τα οφέλη που θα επιτυχάνονταν από την ενιαία και πιστή τήρησή του από όλο το προσωπικό.

Παράλληλα, η μη εφαρμογή θέτει το ίδιο το Τμήμα αλλά και το κάθε μέλος του προσωπικού ξεχωριστά σε κινδύνους, αφού πολύ πιθανόν παράλληλα να παραβιάζεται και το νομικό πλαίσιο το οποίο μας δεσμεύει ως δημόσιους υπαλλήλους.

ΑΞΙΕΣ

Οι αξίες του Τμήματος Φορολογίας αναλύονται κατωτέρω. Σκοπός των διλημμάτων που ακολουθούν κάθε αξία είναι να επιδείξει την αναμενόμενη συμπεριφορά και όχι να απαντήσει σε φορολογικά θέματα.

Δικαιοσύνη

Για εμάς όλοι είναι ίσοι ενώπιον του νόμου και δικαιούνται ίσος μεταχείρισης και αποφυγής διακρίσεων. Πιστοί στις αρχές της χρηστής διοίκησης και της αναλογικότητας, εφαρμόζουμε τον νόμο στο πλαίσιο της διακριτικής μας εξουσίας, της εφαρμογής της ισότητας, συνέπειας και αμεροληψίας χωρίς να αγνοούμε τις διαφορές μεταξύ των φορολογουμένων.

Διλημμα

Φορολογούμενος οφείλει στο Τμήμα Φορολογίας το ποσό των €75.000 το οποίο αδυνατεί να εξοφλήσει. Ο Γιώργος, Λειτουργός του Γραφείου Εισπραξης, προκειμένου να διασφαλίσει τα συμφέροντα του Δημοσίου αποφασίζει να τοποθετήσει εμπράγματο βάρος σε ένα από τα ακίνητα του φορολογουμένου. Ο φορολογούμενος έχει στην κατοχή του δύο ακίνητα, ένα οικόπεδο αξίας €100.000 και ένα διαμέρισμα αξίας €150.000. Ο Γιώργος σκέφτεται να τοποθετήσει εμπράγματο βάρος στο διαμέρισμα για να προστατέψει καλύτερα το Δημόσιο.

Ερ: Θεωρείτε αυτή την ενέργεια δίκαιη;

Απ: Παρόλο που η σχετική νομοθεσία παρέχει τη δυνατότητα στο Γιώργο να τοποθετήσει εμπράγματο βάρος στο διαμέρισμα, εντούτοις ο Γιώργος οφείλει να ασκήσει τη διακριτική του ευχέρεια και να επιλέξει την επιεικέστερη για τον φορολογούμενο λύση τοποθετώντας εμπράγματο βάρος στο οικόπεδο. Η ενέργεια αυτή θα συνάδει με την αρχή της αναλογικότητας, εφόσον η τοποθέτηση εμπράγματου βάρους στο οικόπεδο επαρκεί απολύτως στις απαιτήσεις του Δημοσίου απέναντι στον φορολογούμενο. Έχουμε υποχρέωση να προστατεύουμε το Δημόσιο, αλλά όπου έχουμε επιλογή επιλέγουμε τη λιγότερο επαχθή νόμιμη λύση για τον πολίτη.

Διλημμα

Άλλοδαπός συνταξιούχος επέλεξε να φορολογηθεί η σύνταξη που έλαβε από το εξωτερικό με μειωμένο συντελεστή αντί με κανονικούς συντελεστές με αποτέλεσμα να καταβάλει με αυτό-φορολογία περισσότερο φόρο. Ο Ανδρέας, Λειτουργός του Τμήματος, αντιλήφθηκε τη λανθασμένη επιλογή του αλλοδαπού συνταξιούχου και διερωτάται κατά πόσο να επιβάλει φορολογία με κανονικούς συντελεστές επιστρέφοντας όλο τον καταβληθέντα φόρο.

Ερ: Πώς νομίζετε πρέπει να συμπεριφερθεί ο Ανδρέας;

Απ: Ο Ανδρέας πρέπει να επιδείξει δικαιοσύνη κατά την εκτέλεση της εργασίας του. Παράλληλα, στην προκείμενη περίπτωση ο Ανδρέας οφείλει να ενημερώσει τον φορολογούμενο ότι θα εφαρμόσει τη λιγότερη επαχθή λύση ώστε η ενέργεια

του να είναι σε συμφωνία με το φορολογούμενο. Πιθανόν ο φορολογούμενος να έκανε την επιλογή αυτή είτε από μη επαρκή πληροφόρηση ή για συγκεκριμένο λόγο. Όπου ο νόμος δίνει επιλογή στον φορολογούμενο σε σχέση με την επιλογή του τρόπου φορολόγησής του, επεξηγούμε τις επιλογές που έχει ώστε να επιλέξει την πιο ευνοϊκή για αυτόν.

Διαφάνεια

Ενεργούμε χωρίς να αποκρύπτουμε ή να παραλείπουμε στοιχεία ή πληροφόρηση, αιτιολογούμε και είμαστε υπόλογοι στη διοίκηση και στο κοινό για τις αποφάσεις μας και τη συμπεριφορά μας. Τεκμηριώνουμε τις αποφάσεις μας ενώπιον της διοίκησης, των συναδέλφων και των φορολογουμένων. Υποχρεούμαστε να καταγγέλλουμε περιπτώσεις που μας ζητείται να ενεργήσουμε παράνομα, ανάρμοστα, ή κατά παράβαση του νόμου ή του Κώδικα, καθώς και παρανομίες που διαπράττονται από τρίτους που περιέρχονται στην αντίληψή μας.

Διλογμα

Η Μαρία ολοκληρώνει τον φορολογικό έλεγχο και σκέφτεται, λόγω του μεγάλου όγκου καθυστερημένης εργασίας, να ενημερώσει τον φορολογούμενο με σύντομη επιστολή για το ποσό που υπολογίστηκε να καταβάλει ως φορολογία, χωρίς ωστόσο να του εξηγεί με σαφήνεια και ακρίβεια πώς και γιατί έλαβε τη συγκεκριμένη διοικητική απόφαση.

Ερ: Είναι διαφανής η διαδικασία που σκέφτεται να ακολουθήσει η Μαρία;

Απ: Όχι. Η απόφαση της Μαρίας πρέπει να είναι αιτιολογημένη, σαφής και πλήρης, με αναφορά στη νομική βάση στην οποία στηρίχθηκε η φορολογία, ώστε ο φορολογούμενος να κατανοήσει επακριβώς τους λόγους έκδοσης της διοικητικής απόφασης. Οι αποφάσεις μας πρέπει να είναι πάντοτε σαφείς, πλήρεις και αιτιολογημένες ώστε ο φορολογούμενος να μπορεί να αναγνωρίσει τους λόγους απόφασής μας, ώστε να διευκολυνθεί στο κατά πόσο θα αποδεχθεί ή όχι την απόφασή μας.

Διλογμα

Κατά την εξέταση των φορολογικών υποχρεώσεων ενός φορολογουμένου, η Κάτια, Λειτουργός στο Τμήμα Φορολογίας, σκέφτεται κατά πόσο να μην συμπεριλάβει στην έκθεση που υποβάλλει στον προϊστάμενό της κάποιες διαπιστώσεις σε σχέση με τα ευρήματά της, με σκοπό να βοηθήσει τον φορολογούμενο να μπορέσει να πληρώσει τους φόρους που θα προκύψουν.

Ερ: Σωστά σκέφτεται η Κάτια;

Απ: Η Κάτια οφείλει να ενεργήσει με πλήρη διαφάνεια και να περιλάβει όλα τα σχετικά ευρήματά της, ώστε να υπάρξει ίση μεταχείριση μεταξύ φορολογουμένων. Ο νόμος ρητά προνοεί τι εμπίπτει στο φορολογητέο εισόδημα και πότε επιβάλλονται τόκοι και πρόστιμα. Ενεργούμε πάντοτε με πλήρη διαφάνεια κατά την άσκηση της διακριτικής μας ευχέρειας.

Ακεραιότητα

Είμαστε αφοσιωμένοι στον ύψιστο βαθμό εντιμότητας σε όλες μας τις ενέργειες για να διαφυλάξουμε και να ενισχύσουμε την εκτίμηση και την εμπιστοσύνη του κράτους και του κοινού στο έργο που επιτελούμε και τον τρόπο με τον οποίο το επιτελούμε. Εφαρμόζουμε τους νόμους χωρίς διάκριση, δεν παραγνωρίζουμε στοιχεία που τίθενται ενώπιόν μας, δεν παραλείπουμε πληροφόρηση και δεν παραπλανούμε.

Διλημμα

Ο Περικλής είναι Λειτουργός στο Τμήμα Φορολογίας και ασχολείται με την εξέταση κεφαλαιουχικών καταστάσεων. Ο Περικλής έχει σοβαρά οικονομικά προβλήματα. Ένας λογιστής του προτείνει να τον δανείσει και όποτε μπορεί ο Περικλής να τον εξοφλήσει, με την προϋπόθεση να δίνει προτεραιότητα στην εξέταση των δικών του υποθέσεων και να είναι ιδιαίτερα επιεικής με τη φορολόγηση των πελατών του.

Ερ: Ποια νομίζετε πρέπει να είναι η συμπεριφορά του Περικλή;

Απ: Η αποδοχή χρημάτων με ανταλλαγή την επίσπευση ή τη φορολογική επιείκεια είναι δωροληψία, και ως εκ τούτου ο Περικλής δεν πρέπει να την αποδεχτεί. Ένας έντιμος υπάλληλος δεν δίνει προτεραιότητα εξέτασης με κριτήριο το ίδιο όφελος.

Διλημμα

Ο Αλκιβιάδης, Λειτουργός στο Τμήμα Φορολογίας, εξέδωσε βεβαίωση φόρου ύψους €20.000 αφού δεν κατέστη δυνατόν να επέλθει συμφωνία με τον φορολογούμενο. Ο φορολογούμενος δεν υπόβαλε ένσταση, ούτε προσέφυγε στο Ανώτατο Δικαστήριο. Εκ των υστέρων, ο Αλκιβιάδης εντόπισε σοβαρό λάθος που έγινε στους υπολογισμούς του φόρου εις βάρος του φορολογούμενου. Το λάθος επιβάρυνε τον φορολογούμενο με επιπρόσθετο ποσό φόρου ύψους €500.

Ερ: Πώς πρέπει να ενεργήσει ο Αλκιβιάδης; Να αγνοήσει το λάθος θεωρώντας το ασήμαντο;

Απ: Θα πρέπει να προβεί άμεσα σε διόρθωση του λάθους. Η πράξη του αυτή θα ενισχύσει την εκτίμηση και εμπιστοσύνη του κοινού στο έργο που επιτελεί το Τμήμα Φορολογίας. Όταν εντοπίζουμε λάθη που έχουμε κάνει εις βάρος του φορολογούμενου οφείλουμε να προβαίνουμε σε μέτρα διόρθωσης του λάθους λαμβάνοντας υπόψη την ιεραρχία που ενεπλάκη στην έκδοση της απόφασης.

Υπευθυνότητα

Εκτελούμε τα καθήκοντά μας ευσυνείδητα, έγκαιρα, με επιμέλεια και υψηλό αίσθημα ευθύνης. Αναλαμβάνουμε προσωπική ευθύνη για τις αποφάσεις μας. Διατηρούμε την ευθύνη και τη λογοδοσία και όταν ακόμη διαβουλευόμαστε κατά την άσκηση της διακριτικής μας ευχέρειας ή αξιολόγησης ειδικών περιπτώσεων.

Διλημμα

Κατά την εξέταση μιας ένστασης, ο Ανδρέας, Λειτουργός του Τμήματος Φορολογίας, χωρίς να ζητήσει στοιχεία ή/και να διεξάγει οποιαδήποτε έρευνα των γεγονότων, σε σημείωμά του ανέφερε ότι είχε τηλεφωνική επικοινωνία με τον φορολογούμενο

όπου τον πληροφόροσε ότι το φιλοδώρημα που έλαβε φορολογείται, σύμφωνα με τη νομοθεσία. Ο Ανδρέας δεν επεξήγησε στον φορολογούμενο τους λόγους για τους οποίους έκρινε ότι το ποσό ήταν φορολογητέο. Σκέφτεται δε να επιβάλει τελική φορολογία για διευθέτηση ένστασης κατόπιν συμφωνίας θεωρώντας ότι ο φορολογούμενος συμφώνησε.

Ερ: Ο Ανδρέας κατά την άποψή σας ενήργησε υπεύθυνα προτού διαμορφώσει τη γνώμη του;

Απ: Ο Ανδρέας δεν ενήργησε υπεύθυνα αφού δεν διεξήγαγε τη δέουσα έρευνα όλων των σχετικών με την υπόθεση γεγονότων που θα τον βοηθούσαν να διαμορφώσει ορθή κρίση για το υπό εξέταση θέμα. Ο Ανδρέας έχει την εξουσία σύμφωνα με τον νόμο να καλέσει οποιοδήποτε πρόσωπο να εμφανιστεί ενώπιόν του και να του παράσχει τέτοια στοιχεία και πληροφορίες που κρίνει αναγκαία για τον σκοπό εξακρίβωσης του ποσού του αντικειμένου του φόρου του ενιστάμενου προσώπου. Πάντοτε οι αποφάσεις μας πρέπει να συνοδεύονται από τα απαραίτητα στοιχεία. Έχουμε ευθύνη προς τον φορολογούμενο πολίτη και το κράτος μας.

Διλογμα

Ο Τάκης, Λειτουργός του Τμήματος, κατά την εξέταση των φορολογικών υποθέσεων ενός ασφαλιστή, αποφάσισε να αυξήσει τα εισοδήματα του φορολογούμενου βάσει κατάστασης που εξασφαλίσθηκε από ασφαλιστική εταιρεία. Ο φορολογούμενος παρακάλεσε τον Τάκη όπως αποδεχθεί κάποια πρόσθετα έξοδα τα οποία δεν δηλώθηκαν και τα οποία αδυνατεί να τεκμηριώσει, αφού αφορούν προμήθειες που καταβλήθηκαν προκειμένου να εξασφαλίσει το εν λόγω εισόδημα. Ο φορολογούμενος βρισκόμενος υπό ψυχολογική φόρτιση ανέφερε ότι σε περίπτωση που δεν γίνει αποδεκτό το αίτημα του θα τον έφερνε σε πολύ δύσκολη οικονομική κατάσταση και πολύ πιθανό να διέκοπτε τις σπουδές των δύο παιδιών του. Ο Τάκης σκέπτεται να αποδεχθεί ένα μεγάλο μέρος των εξόδων που διεκδικούσε ο ασφαλιστής παρόλο που δεν υπήρχε τεκμηρίωση.

Ερ: Σωστά σκέπτεται ο Τάκης;

Απ: Ο Τάκης έχει υποχρέωση να εφαρμόζει τη νομοθεσία ομοιόμορφα και όχι να παρεκκλίνει από αυτή με βάση ισχυρισμούς και υποκειμενικότητα. Θα μπορούσε όμως ο Τάκης εκεί που νόμιμα έγινε μια πληρωμή, να ζητήσει από τον φορολογούμενο να του προσκομίσει γραπτές βεβαιώσεις από τους λόπτες σε σχέση με το ποσό, ημερομηνία και τον λόγο λήψης της προμήθειας. Ο Τάκης ασφαλώς θα πρέπει να αξιολογήσει κατά πόσο ο λόπτης θα μπορούσε να προσφέρει την υπηρεσία για την οποία πήρε προμήθεια. Η διακριτική μας ευχέρεια δεν πρέπει να ξεφεύγει από τα όρια της απαίτησης της νομοθεσίας, διαφορετικά θα οδηγήσει σε ανόμοια αποτελέσματα και ανεύθυνες αποφάσεις.

Αντικειμενικότητα

Εκτελούμε τα καθήκοντά μας με αμεροληψία και ανεξάρτητα από οποιαδήποτε συμφέροντα, σύμφωνα με τον νόμο. Δεν κάνουμε καμία διάκριση και δεν παρέχουμε ειδική εύνοια ή προνόμιο σε κανένα. Αποφεύγουμε κάθε μορφής διάκριση, βάσει φύλου, ηλικίας, κοινωνικής θέσης, θρησκείας, εθνικής καταγωγής ή άλλων κριτηρίων. Εφαρμόζουμε τον νόμο χωρίς να υπερβαίνουμε τις εξουσίες που μας παρέχει.

Διλημμα

Η Ελένη, Λειτουργός στο Τμήμα Φορολογίας, βασισμένη σε φήμες ότι συγκεκριμένοι φορολογούμενοι φοροδιαφεύγουν, επέδειξε υπέρμετρο ρεύμα κατά την διενέργεια φορολογικών ελέγχων σε κάποιες περιπτώσεις, ζητώντας στοιχεία που δεν χρειάζονταν ή δίνοντας υπέρμετρη βαρύτητα σε στοιχεία που δεν έπρεπε για να υπολογίσει το αδήλωτο εισόδημα τους. Πληροφορεί τους φορολογούμενους για την εισήγηση που θα κάνει στον προϊστάμενό της σε σχέση με τις φορολογικές τους υποχρεώσεις. Οι φορολογούμενοι νοιώθουν αδικημένοι διότι θα κληθούν να καταβάλουν ποσά δυσανάλογα με τα λάθη και τις παραλείψεις τους. Αυτό προβληματίζει την Ελένη.

Ερ: Η απόφαση της Ελένης σε σχέση με την εισήγησή της είναι ηθικά και δεοντολογικά σωστή;

Απ: Η Ελένη δεν ενήργησε με τρόπο δίκαιο και στη βάση αντικειμενικών κριτηρίων. Ο υπέρμετρος ρεύμας, με βάση φήμες σε ορισμένες περιπτώσεις οδηγεί σε ανόμοια αποτελέσματα κατά παράβαση της ίσης μεταχείρισης και σε αποφάσεις πέραν της διακριτικής ευχέρειας του Λειτουργού που μπορεί να θεωρηθούν αυθαίρετες. Ο κάθε ένας από εμάς έχει υποχρέωση να κρίνει και να αποφασίζει με βάση τα ενώπιον του στοιχεία και όχι με βάση φήμες ή υποψίες, δίνοντας τη βαρύτητα που πρέπει σε κάθε στοιχείο.

Διλημμα

Ο πατέρας της Κυριακής ο οποία εργάζεται στο Τμήμα Φορολογίας επιλέγεται για φορολογικό έλεγχο επειδή οι φορολογικές του δηλώσεις κρίνονται ως μη αξιόπιστες. Η Άννα συνάδελφος της Κυριακής προβληματίζεται διότι θεωρεί ότι εάν αρχίσει είτε ή ίδια είτε άλλος συνάδελφος την εξέταση του πατέρα της Κυριακής, αυτό θα επηρεάσει τη σχέση των συναδέλφων μεταξύ τους.

Ερ: Σωστά σκέπτεται η Άννα;

Απ: Ο πατέρας της συναδέλφου θα πρέπει να ελεγχθεί κανονικά, χωρίς καμία ευνοϊκή μεταχείριση. Η επιλογή των φορολογικών ελέγχων γίνεται με διαφανή και αντικειμενικά κριτήρια που συνθέτουν το σύστημα ανάλυσης κινδύνου και δεν έχουμε δικαίωμα να καταστρατηγούμε αυτά τα κριτήρια, προς εύνοια ορισμένων.

ΣεΒασμός

Αντιλαμβανόμαστε το επάγγελμά μας ως λειτούργημα που εδράζεται στην αξιοπιστία μας και την εμπιστοσύνη των φορολογουμένων, του κράτους και της κοινωνίας. Συμπεριφερόμαστε με ευγένεια, υπομονή και εντιμότητα δίνοντας σωστή, έγκαιρη και πλήρη πληροφόρηση. Δεν σπαταλούμε ασκόπως το χρόνο του φορολογούμενου. Επιδεικνύουμε αλληλοσεβασμό και συνεργασία μεταξύ μας ως συνάδελφοι και στηρίζουμε τις προσπάθειες των συναδέλφων μας για επίτευξη του οράματος μας. Εμπιστευόμαστε τους φορολογούμενους πολίτες ότι ενεργούν καλή τη πίστη, εκτός και αν υπάρχουν τεκμήρια για το αντίθετο.

Δίλημμα

Ο Κυριάκος, Λειτουργός στο Τμήμα Φορολογίας, είχε συνάντηση με φορολογούμενο του οποίου εξέταζε τις φορολογικές δηλώσεις. Του υπέβαλε σωρεία ερωτήσεων προκειμένου να αξιολογήσει την ορθότητα των φορολογικών δηλώσεών του, καθότι ο εν λόγω φορολογούμενος χρειαζόταν εκκαθαριστικό για σκοπούς προσφοράς στο Δημόσιο. Σε κάποια στιγμή η σύζυγος του Κυριάκου εισήλθε στο γραφείο και άρχισε να συνομιλεί μαζί του για προσωπικά θέματα αγνοώντας τον φορολογούμενο. Άν και ο φορολογούμενος είχε μεγάλη ανάγκη να εξασφαλίσει το εν λόγω πιστοποιητικό και παρά το γεγονός ότι η συνομιλία του Κυριάκου με τη σύζυγό του διήρκεσε αρκετό χρόνο, εντούτοις έκρινε σκόπιμο να μην διακόψει την συζήτηση. Σε κάποια στιγμή όμως ο φορολογούμενος διακόπτει τον Κυριάκο και του λέει ότι βιάζεται.

Ερ: Ο Κυριάκος ενήργησε με σεβασμό; Τι πρέπει να κάνει;

Απ: Ο Κυριάκος δεν έπρεπε να διακόψει την εξέταση των φορολογικών δηλώσεων για τις προσωπικές του υποθέσεις. Η εξυπηρέτηση του φορολογουμένου αποτελεί βασική επιδίωξη και μέλημά μας. Ο χρόνος του φορολογούμενου είναι πολύτιμος και δεν θα έπρεπε ο φορολογούμενος να υποστεί ταλαιπωρία. Ο Κυριάκος θα πρέπει να λύσει το προσωπικό του θέμα εκτός ωρών εργασίας ή μετά την ολοκλήρωση της εξέτασης του φορολογουμένου. Ο Κυριάκος θα πρέπει να απολογηθεί στον φορολογούμενο και να ζητήσει από τη σύζυγό του να περιμένει έξω έως ότου ολοκληρώσει την εξέταση. Πρέπει να είμαστε πολύ προσεκτικοί στο πώς ενεργούμε ήταν εξυπηρετούμε φορολογουμένους, ώστε οι ενέργειές μας να μην δυσφημίζουν τη θέση μας και τη Δημόσια Υπηρεσία.

Δίλημμα

Φορολογούμενος, μη κάτοικος της Δημοκρατίας πώλησε ένα ακίνητο στην Αγία Νάπα. Επειδή υπήρξε καθυστέρηση στην εξόφληση του ακινήτου, το ποσό που έλαβε περιλάμβανε και τόκο για τον οποίο ο φορολογούμενος πλήρωσε έκτακτη εισφορά άμυνας, μετά από υπόδειξη του Χρίστου, Λειτουργού στο Τμήμα Φορολογίας. Ο φορολογούμενος, αφού πληροφορήθηκε από φιλικό του πρόσωπο ότι δικαιούται να του επιστραφεί το ποσό της άμυνας, αποτάθηκε στο Τμήμα Φορολογίας. Ο Χρίστος, εν όψει προαγωγών ήταν σε δίλημμα κατά πόσο έπρεπε να αποκρύψει το λάθος του και ετοιμάστηκε να ζητήσει από τον φορολογούμενο σειρά στοιχείων, πολλά από τα οποία ήταν αχρείαστα.

Ερ: Πώς νομίζετε πρέπει να ενεργήσει ο Χρίστος;

Απ: Ο Χρίστος πρέπει να επιδείξει σεβασμό προς τον φορολογούμενο. Να δεχτεί το πιθανό λάθος του και να ζητήσει μόνο όσα στοιχεία χρειάζεται για να επιβεβαιωθεί ότι ο φορολογούμενος ήταν μη κάτοικος της Δημοκρατίας. Ζητάμε μόνο όσα στοιχεία χρειάζονται για τεκμηρίωση της υπόθεσης που εξετάζουμε. Η απαίτηση αχρείαστων στοιχείων είναι ταλαιπωρία για τον φορολογούμενο και είναι έλλειψη σεβασμού εκ μέρους του Λειτουργού. Μια τέτοια συμπεριφορά κλονίζει την εμπιστοσύνη του κοινού στη Δημόσια Υπηρεσία.

Εξεμύθεια

Διασφαλίζουμε τις πληροφορίες, τα δεδομένα, και την περιουσία που μας έχουν εμπιστευθεί είτε οι φορολογούμενοι είτε το Τμήμα ή περιήλθαν στη γνώση μας κατά την εκτέλεση των καθηκόντων μας. Προστατεύουμε τα προσωπικά δεδομένα των φορολογουμένων χρησιμοποιώντας τα μόνο για τον σκοπό που μας παραχωρήθηκαν.

Διλημμα

Η Ελπινίκη και ο Ανδρόνικος είναι συνάδελφοι και συζητούν σε κοινόχρηστο χώρο του Τμήματος Φορολογίας λεπτομέρειες μιας υπόθεσης που εξετάζεται. Στον ίδιο χώρο βρίσκονται φορολογούμενοι και λογιστές οι οποίοι αναμένουν να εξυπηρετηθούν από λειτουργούς του Τμήματος. Τους ακούει ο Γιώργος και σκέπτεται να τους διακόψει και να τους πει να σταματήσουν να συζητούν μπροστά σε τρίτους.

Ερ: Σωστά σκέψεται ο Γιώργος;

Απ: Βεβαίως. Θα πρέπει να αποφεύγουμε να συζητάμε υποθέσεις φορολογουμένων σε κοινόχρηστους χώρους του Τμήματος ή εκτός Τμήματος διότι παραβιάζεται η εμπιστευτικότητα. Πολύ ορθά επίσης σκέπτεται ο Γιώργος να συμβουλεύσει τους συναδέλφους του. Πάντοτε, πρώτα συμβουλεύουμε τους συναδέλφους μας προτού καταφύγουμε σε μέτρα ενημέρωσης των Καθοδηγητών Ηθικής και Δεοντολογίας και προϊσταμένων.

Γενικά, οφείλουμε να τηρούμε την εμπιστευτικότητα των πληροφοριών που αποκτήθηκαν ως αποτέλεσμα των εργασιών που εκτελούμε κατά την άσκηση της εργασίας μας, συνεπώς δεν πρέπει να αποκαλύπτουμε οποιαδήποτε τέτοια πληροφορία σε τρίτους, χωρίς την κατάλληλη και ειδική αρμοδιότητα. Εάν δεν υπάρχει νομικό ή επαγγελματικό δικαίωμα ή υποχρέωση να γνωστοποιήσουμε την πληροφορία, δεν χρησιμοποιούμε τις πληροφορίες για προσωπικό όφελος ή για όφελος τρίτων.

Στο ανωτέρω πλαίσιο θα πρέπει συγκεκριμένα να:

- επιδεικνύουμε συνέπεια στη χρήση και προστασία των πληροφοριών που αποκτάμε κατά τη διάρκεια άσκησης των καθηκόντων μας,
- προστατεύουμε τα προσωπικά δεδομένα των πολιτών και να σεβόμαστε τα δικαιώματα εμπιστευτικότητας και προσωπικού απορρήτου όλων,
- μην χρησιμοποιούμε πληροφορίες για προσωπικό κέρδος ή κατά τρόπο αντίθετο με τη νομοθεσία ή επιβλαβή για τους νόμιμους, ηθικούς και αντικειμενικούς σκοπούς του Τμήματος,
- φροντίζουμε και διασφαλίζουμε την εμπιστευτικότητα των πληροφοριών που χειριζόμαστε σε κάθε περίπτωση και ιδιαίτερα όταν χρησιμοποιούμε τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνίας,
- μην δημοσιοποιούμε πληροφορίες που αφορούν την ιδιωτική και οικογενειακή ζωή των πολιτών τις οποίες κατέχουμε λόγω της υπηρεσιακής μας θέσης,
- εξηγούμε τους λόγους για τους οποίους δεν επιτρέπεται η χορήγηση πληροφοριών, όταν κάποιος πολίτης ζητάει πληροφορίες οι οποίες εμπίπτουν στη σφαίρα του απορρήτου.

Αποφυγή σύγκρουσης συμφερόντων

Σε καμία περίπτωση δεν συμμετέχουμε προσωπικά και ουσιαστικά σε οποιοδήποτε «ειδικό θέμα» εν γνώσει μας με κίνδυνο να μας καταλογιστεί προσωπικό «οικονομικό συμφέρον». Σε μια τέτοια σύγκρουση είμαστε υποχρεωμένοι να το δηλώσουμε στον άμεσα προϊστάμενό μας και αυτός οφείλει εφόσον κρίνει ότι συντρέχουν περιπτώσεις σύγκρουσης συμφερόντων να αποκλείσει τη συμμετοχή μας στο συγκεκριμένο θέμα.

Διλογικότητα

Ο σύζυγος της Πόπης, ο οποία είναι Λειτουργός του Τμήματος Φορολογίας, διατηρεί λογιστικό γραφείο. Η Πόπη εξετάζει τις φορολογικές υποχρεώσεις των πελατών του γραφείου του συζύγου της χωρίς να είναι σίγουρη εάν αυτό είναι το σωστό.

Ερ: Είναι σωστό η Πόπη να εξετάζει τις φορολογικές υποχρεώσεις των πελατών του συζύγου της;

Απ: Δεν είναι δεοντολογικά σωστό. Η Πόπη οφείλει να γνωστοποιήσει στον προϊστάμενό της ότι ο σύζυγος της διατηρεί γραφείο, και να ζητήσει να εξαιρεθεί από ελέγχους πελατών του εν λόγω γραφείου. Πάντοτε γνωστοποιούμε συγγενικές ή ειδικές σχέσεις που έχουμε για εξαίρεση από την εξέταση και λήψη απόφασης σε θέματα που τους αφορά.

Γενικά, ο σύγκρουση συμφερόντων ανακύπτει, όταν οι ενέργειές μας (διενέργεια ελέγχου, έκδοση απόφασης, λήψη μέτρων, οποιαδήποτε εργασία ή ενέργεια λαμβάνει χώρα στο πλαίσιο της αρμοδιότητας της υπηρεσίας) επηρεάζονται ή ενδέχεται να φανεί σε άλλους ότι επηρεάζονται από ιδιωτικά συμφέροντα (συνήθως οικονομικής φύσεως) δικά μας προσωπικά ή συγγενικού ή κοντινού μας προσώπου.

Τα ονόματα που αναφέρονται είναι τυχαία και καμία σχέση έχουν με υπαρκτά πρόσωπα.

Στο Παράρτημα I, το οποίο θα δοθεί μόνο στο προσωπικό του Τμήματος Φορολογίας, υπάρχει κατάλογος επιπλέον διλογικά που μπορεί να αντιμετωπίσουμε με αντίστοιχη προτεινόμενη λύση.

ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ

Η εφαρμογή του Κώδικα θα εξασφαλιστεί με τους ακόλουθους μηχανισμούς:

Εκπαίδευση και καθοδήγηση των εργαζομένων

Με την έναρξη της εργοδότησής μας παραλαμβάνουμε τον Κώδικα Ηθικής και Δεοντολογίας του Τμήματός μας, τον μελετούμε προσεκτικά και επιδιώκουμε να κατανοήσουμε το μέγιστο από την εκπαίδευση. Η συνεχής εκπαίδευσή μας στα θέματα του κώδικα αποτελεί προτεραιότητά μας.

Για καθοδήγηση, ώστε να ενεργούμε στο πλαίσιο του Κώδικα, απευθυνόμαστε στους κατάλληλα εκπαιδευμένους Καθοδηγητές Ηθικής και Δεοντολογίας που ορίστηκαν στα κεντρικά γραφεία ή σε κάθε επαρχιακό γραφείο.

Ορισμός Καθοδηγητών Ηθικής και Δεοντολογίας του Τμήματος

Οι Καθοδηγητές ορίζονται από τον Έφορο Φορολογίας με τον πιο κάτω ρόλο:

- Ενεργούν ως παράδειγμα προς μίμηση επιδεικνύοντας ηθική και δεοντολογική συμπεριφορά κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους.
- Εκπαιδεύουν, βοηθούν και παρέχουν την αναγκαία στήριξη στους εργαζομένους για να κατανοήσουν και να εφαρμόζουν τον Κώδικα του Τμήματος.
- Συμβουλεύουν σε θέματα τήρησης του Κώδικα εάν περιέλθει κάτι στην αντίληψη τους.
- Επιλύουν απορίες ή καθοδηγούν σε σχέση με τους νόμους που μπορεί να ενεργοποιηθούν.
- Δημιουργούν ένα πειριβάλλον όπου οι εργαζόμενοι νιώθουν άνετα να εκφραστούν χωρίς φόβο αντιποίνων.
- Μελετούν σοβαρά οποιοδήποτε δίλημμα εγείρεται από έναν υπάλληλο. Το λύνουν εάν μπορούν ή αφιερώνουν χρόνο για να διαπιστώσουν εάν το δίλημμα πρέπει να προωθηθεί στην Επιτροπή Ηθικής και Δεοντολογίας. Στη δεύτερη περίπτωση προωθούν το δίλημμα το συντομότερο δυνατό.
- Εξετάζουν προφορικά παράπονα του κοινού που παραπέμπει ο υπάλληλος. Το λύνουν εάν μπορούν ή συμβουλεύουν εάν πρέπει να υποβληθεί παράπονο μέσω της επίσημης οδού.
- Βοηθούν την Επιτροπή Ηθικής και Δεοντολογίας στο έργο της.

Σύσταση Επιτροπής Ηθικής και Δεοντολογίας

Συστήνεται Επιτροπή Ηθικής και Δεοντολογίας από τον Έφορο Φορολογίας η οποία:

- Εξετάζει τα πιο δύσκολα διλήμματα.
- Αναθεωρεί τον Κώδικα.

- Αποφασίζει μέτρα διάδοσης και εμπέδωσης του Κώδικα.
- Μετράει μέσω ερωτηματολογίων και άλλων μεθόδων, τον βαθμό που οι πολίτες και το προσωπικό του Τμήματος θεωρούν ότι τηρείται ο Κώδικας.
- Εξετάζει εκ μέρους του Εφόρου παράπονα που υποβάλλονται σύμφωνα με την καθορισμένη διαδικασία.
- Εισηγείται βελτιώσεις μετά από εξετάσεις παραπόνων.

Ο Βοηθός Έφορος ο οποίος ορίζεται από τον Έφορο προεδρεύει της Επιτροπής. Η Επιτροπή θα απευθύνεται στον Έφορο για οδηγίες, όπου κρίνει αναγκαίο.

Διάχυση στο κοινό

Μεταδίδουμε στο κοινό ότι υιοθετούμε τις αξίες του Τμήματός μας με τη συμπεριφορά μας έναντι των φορολογουμένων κατά τη διάρκεια επισκέψεων, τηλεφωνικών συνδιαλέξεων και γραπτής επικοινωνίας. Επίσης μεταδίδουμε στο κοινό ότι οι αποφάσεις και δράσεις μας είναι σε πλήρη εναρμόνιση με τον Κώδικα μας. Ο Κώδικας αναρτάται σε όλα τα γραφεία και στην ιστοσελίδα του Τμήματος. Επίσης διαδίδεται μέσω ενημερωτικών δελτίων καθώς και με συνεχείς αναφορές στον Κώδικα από τη Διεύθυνση και τους ανώτερους λειτουργούς στις δημόσιες εμφανίσεις και ομιλίες τους.

Εσωτερική και εξωτερική εποπτεία

Η μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου του Τμήματος θα μπορεί να εντοπίζει τις περιπτώσεις όπου δεν εφαρμόστηκε ο Κώδικας μας μέσω των ελέγχων που διεξάγει. Οι περιπτώσεις αυτές θα αναφέρονται στην έκθεση προς τον Έφορο με αντίστοιχες εισηγήσεις. Ο περιορισμός στο ελάχιστο των περιπτώσεων παραβίασης του Κώδικα θα στέλνει το μήνυμα τόσο εντός του Τμήματος όσο και εκτός ότι οι αξίες για το Τμήμα μας είναι ο πυρήνας της λειτουργίας μας.

Επίσης, οι έλεγχοι της Ελεγκτικής Υπηρεσίας και της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου της Δημοκρατίας θα φέρνουν στην επιφάνεια τυχόν επιλήψιμες περιπτώσεις.

Καθορισμός διαδικασίας υποβολής και χειρισμού παραπόνων

Κάθε πολίτης και κάθε συνάδελφος μπορεί να απευθύνεται γραπτώς στον Έφορο για οποιοδήποτε παράπονο έχει. Τα παράπονα θα εξετάζονται από την Επιτροπή Ηθικής και Δεοντολογίας εκ μέρους του Εφόρου. Με τη λήψη του παραπόνου από την Επιτροπή ο παραπονούμενος ενημερώνεται ότι έχει ληφθεί το παράπονό του και εξετάζεται.

Το παράπονο πρέπει να είναι συγκεκριμένο και ρωτά να εξηγεί γιατί δημιουργήθηκε η ανάγκη έναρξης της διαδικασίας παραπόνου και τι αναμένει ο παραπονούμενος για την επίλυση του ζητήματός του.

Επίσης, τα παράπονα πρέπει να φέρουν το όνομα και τα στοιχεία επικοινωνίας του παραπονούμενου, ημερομηνία και υπογραφή. Οποιαδήποτε στοιχεία μπορούν να τεκμηριώσουν το παράπονο θα πρέπει να εσωκλείονται.

Κατά τη διαδικασία εξέτασης θα τηρείται η εμπιστευτικότητα και η εξέταση θα γίνεται με βάση τις αξίες του οργανισμού μας.

Θα δίδεται σχετική απάντηση στον παραπονούμενο εντός 60 ημερών από τη λήψη του παραπόνου από το Τμήμα Φορολογίας. Στην επιστολή θα ζητείται από τον παραπονούμενο να απαντήσει κατά πόσο ικανοποιείται με την απάντηση του Τμήματος.

Σκοπός του Τμήματος δεν είναι μόνο να επιλύσει το πρόβλημα με βάση το παράπονο αλλά και να περιορίσει παρόμοια παράπονα στο μέλλον, λαμβάνοντας αποφάσεις που θα προλάβουν παρόμοιες περιπτώσεις.

Η Επιτροπή Ηθικής και Δεοντολογίας θα εισηγείται στον Έφορο τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν και οι αρμόδιοι προϊστάμενοι θα έχουν την ευθύνη υλοποίησή τους.

Ενεργή στήριξη του Κώδικα από όλο το προσωπικό

Για να εκπληρώσουμε τις υποχρεώσεις μας έχουμε ευθύνη να το αναφέρουμε όταν μια δραστηριότητα ή συμπεριφορά μπορεί να οδηγήσει σε παράβαση των προνοιών του Κώδικα.

Έχουμε υποχρέωση να συμβουλεύουμε τον συνάδελφο που αντιμετωπίζει κάποιο δίλημμα. Σε περίπτωση που ο συνάδελφος αρνείται τη συμβουλή μας, να ενημερώνουμε τον Καθοδηγητή Ηθικής και Δεοντολογίας και τον προϊστάμενο του συναδέλφου για να τον συμβουλεύσουν.

Δεν πρέπει να συμμετέχουμε ή να διευκολύνουμε κάτω από οποιεσδήποτε περιστάσεις την παραβίαση του Κώδικα από οποιοδήποτε μέλος του προσωπικού. Σε περίπτωση που περιέλθει σε γνώση μας μια παράβαση του Κώδικα οφείλουμε να ενημερώσουμε τον Έφορο με κοινοποίηση στον προϊστάμενο του συναδέλφου που παραβίασε τον Κώδικα.

Οποιαδήποτε ενημέρωση γίνεται με κακή πίστη θα θεωρείται παραβίαση των αποδεκτών κανόνων συμπεριφοράς και θα αντιμετωπίζεται ως τέτοια.

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ

Είναι σημαντικό να γνωρίζουμε τις επιπτώσεις από τη μη υιοθέτηση μιας αξίας, διότι μια συμπεριφορά που δεν συνάδει με την αξία μπορεί να ενεργοποιήσει την εφαρμογή ενός άρθρου σχετικού νόμου και να βρεθούμε εκτεθειμένοι άθελά μας. Γνωρίζοντας όμως τις επιπτώσεις θα προστατεύουμε τον εαυτό μας από πιθανές δυσάρεστες καταστάσεις.

Όπως αναφέρεται στην ενότητα Μηχανισμοί πρόληψης και ελέγχου, το Τμήμα Φορολογίας στην προσπάθειά του να προλάβει τυχόν παραβιάσεις του Κώδικα, έχει ορίσει Καθοδηγητές και Επιτροπή Ηθικής και Δεοντολογίας, στους οποίους μπορούμε να απευθυνθούμε για καθοδήγηση. Όμως η εμπέδωση της πρόληψης για όλους μας θα είναι μεγαλύτερη εάν γνωρίζουμε την ύπαρξη των νόμων, τους οποίους όλοι σύμφωνα με το Άρθρο 60(1) των περί Δημοσίας Υπηρεσίας Νόμους πρέπει να γνωρίζουμε και να τηρούμε.

Οι νόμοι που πρέπει να έχουμε υπόψη μας είναι οι ακόλουθοι:

- Περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων Νόμοι, (θα αντικατασταθεί από τον περί Φορολογικής Διαδικασίας Νόμο), ειδικά τα Άρθρα 4(1), 4(2), 4(3), 49(2).
- Περί Φόρου Εισοδήματος Νόμοι, ειδικά το Άρθρο 4.
- Περί Κεφαλαιουχικών Κερδών Νόμοι, ειδικά το Άρθρο 23(γ).
- Περί Ακίνητης Ιδιοκτησίας Νόμοι, ειδικά το Άρθρο 20(2).
- Περί ΦΠΑ Νόμοι, ειδικά τα Άρθρα 46(1), 47(3).
- Περί Γενικών Αρχών Διοικητικού Δικαίου Νόμος, ειδικά τα Άρθρα 10, 13, 14(1), 17(7), 17(8), 26(1), 26(2), 27, 28, 35, 38, 39, 40, 42(1), 42(2), 44, 45, 47, 48, 50, 51, 52.
- Περί Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Προστασία του Ατόμου) Νόμοι, ειδικά τα Άρθρα 4, 5, 6(1), 6(2)(α), 6(2)(β), 6(2)(γ), 6(2)(ε), 6(2)(η), 9, 10, 11, 12.
- Περί Δημοσίας Υπηρεσίας Νόμοι, ειδικά τα Άρθρα 44, 60, 62, 65, 66(1), 67, 68 (1), 68(2), 69, 69 Α, 70.
- Περί Ίσος Μεταχείρισης Ανδρών και Γυναικών στην Απασχόληση και στην Επαγγελματική Εκπαίδευση Νόμοι (Ν.205(I)/2002), ειδικά τα Άρθρα 3, 5, 12.

Στο Παράρτημα III του Κώδικα φαίνονται τα άρθρα των νόμων που αναφέρονται πιο πάνω. Όλοι οι Νόμοι που αναφέρονται είναι αναρτημένοι στο εσωτερικό δίκτυο,

οι φορολογικοί Νόμοι είναι επίσης αναρτημένοι στην ιστοσελίδα μας (www.mof.gov.cy/mof/taxdep.nsf) και οι υπόλοιποι νόμοι στην ιστοσελίδα των αρμοδίων Τμημάτων. Επίσης, όλοι οι νόμοι βρίσκονται στην ιστοσελίδα του Δικηγορικού Συλλόγου www.cylaw.org.

Στο Παράρτημα II φαίνονται πιθανά παραπτώματα που πιθανόν μετά από εξέταση να ενεργοποιήσουν την εφαρμογή των νόμων, τα οποία έχουν περιληφθεί για καλύτερη κατανόηση και κατ' επέκταση αποτελεσματικότερη πρόληψη. Τα ονόματα που αναφέρονται είναι τυχαία και καμία σχέση έχουν με υπαρκτά πρόσωπα.

Τα Παραρτήματα είναι διαθέσιμα μόνο στο προσωπικό του Τμήματος Φορολογίας.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Καθένας από εμάς έχει προσωπική και επαγγελματική ευθύνη εφαρμογής του Κώδικα Ηθικής και Δεοντολογίας. Εφαρμόζοντας τον Κώδικα κερδίζουμε την εμπιστοσύνη του κοινού και διευκολύνουμε την εργασία μας. Θέτουμε τις βάσεις για την αλλαγή της κοινωνίας σε μια νέα κουλτούρα συμμόρφωσης προς τις φορολογικές νομοθεσίες και μιας κοινωνίας με αρχές και ηθικές αξίες.

Έχουμε ευθύνη στη διαμόρφωση μιας καλύτερης κοινωνίας, έντιμης, χωρίς σκάνδαλα στην οποία θα ζήσει και θα δημιουργήσει η νέα γενιά.

Τηρώντας τον Κώδικα προστατεύουμε τον εαυτό μας από οποιαδήποτε πιθανή παραβίαση νόμου, η οποία θα μειώσει το κύρος μας, το κύρος του Τμήματός μας και γενικά το κύρος της Δημόσιας Υπηρεσίας με τις επακόλουθες συνέπειες.

Καλούμαστε όλοι οι εργαζόμενοι στο Τμήμα Φορολογίας να τηρήσουμε πιστά τον Κώδικα Ηθικής και Δεοντολογίας του Τμήματός μας.

Υπουργείο Οικονομικών
Τμήμα Φορολογίας
1471 Λευκωσία
www.mof.gov.cy/mof/taxdep.nsf

Κυπριακή Ακαδημία
Δημόσιας Διοίκησης
1473 Λευκωσία
www.mof.gov.cy/mof/capa/cyacademy.nsf

Επεξεργασία κειμένων

Τμήμα Φορολογίας και Κυπριακή Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης
υπό την καθοδήγηση του Δρ. Θεόδωρου Παναγιώτου,
Διευθυντή και Καθηγητή Ηθικής στο Cyprus International Institute of Management CIIM

Γλωσσική επιμέλεια κειμένων

Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών

Εκδότης

Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών

ΓΤΠ 240/2021-250

ISBN 978-9963-50-399-5

Εκτύπωση: Τυπογραφείο Κυπριακής Δημοκρατίας